

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/36569> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Zee, Machteld Eveline

Title: Choosing Sharia? Multiculturalism, Islamic Fundamentalism and British Sharia Councils

Issue Date: 2015-12-01

Kiezen voor Sharia?

Multiculturalisme, Islamitisch Fundamentalisme en Britse Shariaraden

Samenvatting

Het multiculturalistische morele en politieke perspectief op samenleven wordt gekenmerkt door het benadrukken van het belang van diversiteit, tolerantie en authenticiteit, ongeacht het bestaan van zekere onaanvaardbare cultureel-religieuze praktijken. Deze ideologie staat los van sociologische diversiteit, wat een gegeven is. Het is een morele beweging die de waardigheid, rechten en het belang van minderheidsgroepen erkend wil zien. De multiculturalistische ideologie houdt in dat leden van minderheden niet mogen worden geschaad door niet-erkenning, dat de nadruk moet liggen op zowel respect als verdraagzaamheid en dat minderheden niet worden bekritiseerd door de meerderheid. Deze laatste heeft volgens multiculturalisten de verplichting om minderheidsculturen te behouden.

Multiculturalistische gevoeligheden hebben velen afgeleid van het bestuderen van de fundamentele van Islamitisch fundamentalisme. Er is een breed scala aan Islamistische ideologieën en bewegingen. Tegelijkertijd zijn er belangrijke overeenkomsten tussen fundamentalisten. Zij geloven in het opleggen van Islamitische wetten, ook wel Sharia genoemd. De kern van het Islamitisch fundamentalisme bestaat uit een theologisch gerechtvaardigd politiek doel van het redden en het zuiveren van de samenleving door middel van het oprichten van een Sharia-staat waarin de Umma - alle moslims over de hele wereld - is verenigd. Een dergelijke staat kan worden bereikt door middel van terreur, door een politieke overname, of door een bottom-up benadering. In het Westen bestaat het Islamistische doel voornamelijk uit de wens om gemeenschappen bestaande uit Moslims te laten beheersen door Sharia.

Het is van belang te erkennen dat dergelijk Islamitisch fundamentalisme bestaat, dat het in steeds hogere mate aanwezig is en dat dit dient te worden

afgewezen. Dit is des te meer van belang nu is gebleken dat Islamitisch fundamentalisme aan terrein wint onder Europese moslims.

Sinds de jaren '80 is het Islamitisch familierecht in het Verenigd Koninkrijk informeel geïnstitutionaliseerd in de vorm van Shariaraden. Deze Shariaraden opereren ten onrechte onder de vlag van bemiddeling en arbitrage.

Hedendaagse multiculturalisten pleiten voor het standpunt dat het accommoderen van deze raden mogelijk is binnen de (wettelijke) normen van het gastland. Dit doen zij door te stellen dat onaanvaardbare delen van Sharia “niets te maken hebben met Islam”, wat niet waar is, of dat delen van Sharia niet *mogen* botsen met mensenrechten, wat niet mogelijk is – in het bijzonder met betrekking tot familierecht.

Multiculturalisme omvat de veronderstelde behoefte aan (een zekere mate van) juridische autonomie voor minderheidsgemeenschappen, in plaats van juridisch monoculturalisme: één wettenstelsel voor alle individuen, ongeacht diversiteit. Omdat gedeeltelijke juridische autonomie voor minderheden religieuze wetten betreft, plaatsen multiculturalisten, net als fundamentalisten, religie in het hart van iemands identiteit.

Multiculturalisten plegen dit te doen vanuit een vermoedelijk goedbedoeld gebaar naar minderheden, terwijl fundamentalisten worden gedreven door wat zij aanvaarden als goddelijke bevelen. Beide politieke ideologieën stellen de soevereiniteit van de staat met betrekking tot het formuleren en handhaven van wetten op de proef. Shariaraden zijn een onderdeel van een rechtsstelsel dat losstaat van het statelijk rechtsstelsel. Het ondermijnt en herschikt het seculiere en democratische karakter van het Verenigd Koninkrijk.

Multiculturalisme als ideologie is niet slechts theoretisch omstreden, maar ook vanuit praktisch oogpunt onwenselijk. Immers, als Islamitische fundamentalisten in Europa streven naar méér Sharia voor méér Moslims door middel van het beoefenen van hun ideologie, dan voedt de multiculturalistische ideologie van het behouden van een minderheidsidentiteit datgene wat fundamentalisten beogen.

Het is juist dat fundamentalistische moslims in Europa ervoor kiezen om te leven onder een regime van Sharia. Echter, multiculturalisten hebben de neiging om voorbij te gaan aan het feit dat zij dit in meerdere mate zullen doen indien daar onvoldoende weerstand aan wordt geboden. Het verlaten van de praktijk en het ideaal van gelijke rechten en plichten voor een ieder is een belangrijk voorbeeld van het onvoldoende weerstand bieden aan religieus fundamentalisme.

Zonder twijfel is politieke agnosticisme, zoals toegelicht in dit proefschrift, een beter staatsmodel voor een pluralistische samenleving dan de multiculturalistische en theocratische modellen.

